

1 A bizonyítási teher

A jog bíróság általi elismerése érdekében bizonyítani kell az állított tényeket. Ehhez eljárási tevékenységet kell végezni, amelynek lépései és ütemezése szabályozva vannak.

Az eljárásban részt vevő feleknek bizonyítaniuk kell az általuk állított és a követeléseik alapját képező tényeket. Éppen ezért a felperesnek a keresetében szereplő tényeket kell bizonyítania, az alperesnek pedig a keresetben szereplő tények joghatását megghiúsító, megszüntető vagy gyengítő tényeket kell bizonyítania.

A bizonyítási terhet viselő fél terhére esnek a bizonyítékok hiányának hátrányos következményei. Ennek megfelelően, amennyiben a fél az ítélet vagy ahhoz hasonló határozat meghozataláig nem bizonyítja az általa állított tényeket, a bíróság elutasítja a követeléseket. Az egyes tények bizonyítása hiányának valamelyik fél terhére rovása során a bíróság figyelembe veszi, hogy a felek milyen erőfeszítések árán tudják bizonyítani az adott tényt.

Minden bírósághoz forduló személy köteles a bírósághoz fordulást megelőzően felmérni, hogy milyen valószínűséggel tudja bizonyítani az általa állított tényt annak érdekében, hogy elkerülje az idő- és pénzpazarlást (jogi költségek) abban az esetben, ha nem képes a bizonyításra. E célból szükséges az eljárás bizonyítási szakaszának legalább alapfokú ismerete.

1.1 Melyek a bizonyítási teherre vonatkozó szabályok?

A spanyol jogban a bizonyítási szakaszt a polgári perrendtartás (*Ley de Enjuiciamiento Civil*) (2000. január 7-i 1/2000. sz. törvény) II. kötete I. címének V. és VI. fejezete (281–386. cikk) szabályozza. A polgári perrendtartás bevezetésének (a preambulumnak) XI. szakasza tartalmaz olyan, a bizonyításra vonatkozó általános megjegyzéseket, amelyek megfontolandók lehetnek azon személyek számára, akik meg kívánják ismerni, hogy a spanyol jogalkotó miként vélekedik az eljárások bizonyítási szakaszáról.

Egyes eljárásokban külön szabályok vonatkoznak a bizonyításfelvételre, amelyek felülírják az általános szabályokat; ilyenek például a kiskorúakkal vagy a családokkal kapcsolatos eljárások. A másodfokú bíróság (*Juzgado de Segunda Instancia*) szintén végezhet bizonyításfelvételt. Ezt általában olyan bizonyítékok tekintetében kell lefolytatni, amelyeket az indítványozó érdekkörén kívül álló okból nem lehetett az elsőfokú bíróság (*Juzgado de Primera Instancia*) előtt benyújtani.

1.2 Vannak-e olyan szabályok, amelyek bizonyos tények tekintetében mentesítenek a bizonyítási teher alól? Milyen esetekben? Lehetséges-e egy konkrét jogi vélelmet bizonyítással megdönteni?

Elméleti síkon hagyományosan különbséget kell tenni a tények bizonyítása és a jog bizonyítása között, bár a valóságban a jogot nem kell bizonyítani, hiszen azt a bírónak ismernie kell. Ez alól a külföldi jog képez kivételt, amelyet adott esetben bizonyítani kell. A külföldi jog bizonyítását a polgári ügyekben folytatott nemzetközi igazságügyi együttműködésről szóló törvény (*Ley de cooperación jurídica internacional en materia civil*) szabályozza, amely szerint a bíró a külföldi jogra vonatkozó jelentést kérhet, általában a spanyol központi hatóságtól. Amennyiben a külföldi jog nem kerül bizonyításra, a spanyol jog alkalmazható, a bíró azonban csak kivételes körülmények között gyakorolja e hatáskörét.

Nem kell a teljesen köztudomású vagy olyan tényeket bizonyítani, amelyekben a felek egyetértettek, kivéve olyan esetekben, amelyekben az eljárás tárgya nem a felek befolyása alatt áll, vagyis a személyek jogképességével, származásával, házasságával és a kiskorúakkal kapcsolatos eljárásokban.

A jogszabályban meghatározott vélelmek mentesítik a vélelemre hivatkozó felet a vélelmezett tény bizonyítása alól. Az ilyen vélelmek esetében – jogszabály eltérő rendelkezése hiányában – lehetőség van ellenbizonyításra. A jogszabályban meghatározott vélelmek közé tartozik a házasságot követően a házastársak vagy a házastársak valamelyike által szerzett ingatlan és pénzösszeg közös tulajdonára vonatkozó vélelem, azon esetek kivételével, amelyekben bizonyítható, hogy az kizárólag az egyik házastárs tulajdonába tartozik, a vélelem, hogy a házastársak együtt élnek, valamint a vélelem, amely szerint az eltűnt személy a halála megállapításáig életben volt.

Főszabály szerint ha az alperes nem válaszol a keresetre és nem jelenik meg a bíróságon, ez nem menti fel a felperest a követelését alátámasztó tények bizonyításának terhe alól. Léteznek azonban olyan kivételes körülmények, amelyek között az alperes kifogásának hiánya miatt a bíró a felperes követelésének helyt adó ítéletet hoz. Ez a helyzet például a kis értékű követelésekkel kapcsolatos eljárásokban, valamint a nemfizetés miatti kilakoltatásra irányuló eljárásokban.

1.3 Milyen mértékben kell a bíróságnak meggyőződnie valamely tényről ahhoz, hogy ítéletét e tény fennállására alapozza?

A felek által a keresetben vagy a védekezésben állított tényeket bizonyítani kell, és a bíróságnak az eset körülményeire tekintettel kell elvégeznie értékelését, figyelembe véve a felvett bizonyításokat és azok jellegét (például a közokirat bizonyító ereje nem azonos a felek valamelyike által tett nyilatkozatával). A bizonyítékok értékelésének és a bírói következtetések indokolásának szerepelniük kell az ítéletben. A közvetlen bizonyítékok mellett léteznek közvetett bizonyítékok is, ami azt jelenti, hogy ha egy tényt valósnak vagy teljes mértékben bizonyítottak fogad el, a bíróság vélelmezheti, hogy egy másik tény is valós, feltéve, hogy a két tény között egyértelmű és közvetlen kapcsolat áll fenn. A bíróságnak a határozatában be kell mutatnia a bizonyított tényről a vélelmezett tényre való következtetés indokait.

2 A bizonyításfelvétel

2.1 A bizonyításfelvétel minden esetben valamelyik fél kérelmére történik, vagy bizonyos esetekben a bíró maga is kezdeményezheti azt?

A polgári eljárásokra irányadó, a bíróság kizárólag az elé terjesztett kérdésekben való döntésére vonatkozó alapelv (*principio dispositivo*) szerint a feleknek kell indítványozniuk azokat a bizonyítékokat, amelyekre az eljárásban hivatkozni kívánnak. A bíróság azonban hivatalból határozhat arról, hogy egyes bizonyítások kizárólag jogszabályban meghatározott esetekben vehetők fel. Ennek megfelelően a rendes polgári eljárásokban az előzetes meghallgatás során, ha a bíró véleménye szerint a felek által indítványozott bizonyítékok nem elégségesek a kérdéses tények megállapításához, a bíró tájékoztathatja a feleket a bizonyítékok elégtelenségével érintett tényekről, és megjelölheti azokat a bizonyítékokat is, amelyeket a felek indítványozhatnak.

A személyek jogképességével, származásával, házasságával és a kiskorúakkal kapcsolatos eljárásokban a bíró – függetlenül a felek vagy az ügyészség által indítványozott bizonyítékoktól – bármely bizonyítást felvehet, amelyet az adott eljárás típusától függően szükségesnek ítél a döntés meghozatalához.

2.2 Ha a bíróság helyt ad a fél bizonyításfelvételre vonatkozó kérelmének, mik a következő lépések?

A szóbeli eljárásokban (6000 EUR-t nem meghaladó követelések esetében) a tárgyalás során a bizonyítékok indítványozását és befogadását követően a tényleges eljárásban a bíró folytatja le a bizonyításfelvételt.

A rendes eljárásokban (6000 EUR-t meghaladó követelések esetében) az előzetes meghallgatáson (amelyen eljárási kérdések is megválaszolásra kerülnek) a bizonyítékok befogadását követően kijelölnek egy időpontot az eljárásra, és a bizonyításfelvételt addig az időpontig elhalasztják. A feleket nyilatkozattétel céljából megidézik, megidéznek továbbá azokat a tanúkat, akiket a felek nem tudtak a bíróság elé állítani, illetve – ha a feleknek az elkészített véleményt követően tisztázásra vagy magyarázatokra van szükségük – a szakértőket, emellett megkeresik azokat az intézményeket, amelyeknél olyan dokumentumok találhatóak, amelyeket a felek nem voltak képesek csatolni a keresetükhöz és a védekezésükhöz, feltéve, hogy a felek megjelölték, hogy e dokumentumok mely nyilvántartásokban találhatóak. Azokat a bizonyításokat, amelyeket nem szükséges az eljárás során felvenni (például az egyes helyszíni szemlék), az eljárást megelőzően kell felvenni. Abban az esetben, ha az előzetes meghallgatás során bizonyítékként kizárólag dokumentumok felvételére kerül sor, és azokat nem vitatják, vagy ha szakvélemény elkészítésére kerül sor, és egyik fél sem kérte a szakértő részvételét az előzetes meghallgatáson, a bíróság – az eljárás időpontjának kijelölése nélkül – az előzetes meghallgatást követően hozza meg ítéletét.

Főszabály szerint a bizonyításfelvételt ugyanaz az eljáró bíró vagy bíróság végzi el, akkor is, ha a tanú lakóhelye nem az illetékességi területén van, és a tanúnak az idézésben szereplő időpontban a bíróság székhelyére kell utaznia (de jogosult az öt megidézhető felettől a bírósági titkár által meghatározott díjazást követelni e fél arra vonatkozó jogának sérelme nélkül, hogy a másik féltől követelje e költségeket, amennyiben e másik felet kötelezik az eljárási költségek viselésére). Kizárólag kivételes esetben – például jelentős távolság esetén – lehetséges jogsegélyt kérni annak érdekében, hogy a tanú a vallomását a lakóhelye szerinti bíróságon tehesse meg. Ebben az esetben hivatalos megkeresést kell küldeni a másik bíróságnak (nemzeti szinten) vagy a nemzetközi igazságügyi együttműködés szabályai által meghatározott mechanizmust kell alkalmazni attól függően, hogy a vallomást hol kell megtenni. Ez utóbbi esetben a feleknek a feltenni kívánt kérdéseiket írásban kell benyújtani. A videokonferencia alkalmazása egyre elterjedtebb, és ilyen esetekben nincs szükség a kérdések előzetes megfogalmazására. Elég kérelmezni a videokonferencia alkalmazását annál a bíróságnál, ahol azt le kell folytatni.

2.3 Mely esetben utasíthatja el a bíróság a fél bizonyításfelvételre irányuló kérelmét?

A vitathatatlan tényekre vonatkozó bizonyítékokat és az olyan bizonyítékokat, amelyek nem relevánsak az eljárás tárgya szempontjából, nem lehet elfogadni, emellett nem lehet elfogadni azokat a bizonyítékokat sem, amelyek – ésszerű és pontos szabályok és kritériumok szerint – nem járulnak hozzá a vitatott tények tisztázásához. A bíróság semmilyen esetben nem fogadja el azokat a bizonyítékokat, amelyeket jogellenesen szereztek be, amelyek alapvető jogokba ütköznek, vagy amelyek a bíróság segítségét kérik olyan dokumentumok beszerzéséhez, amelyek a felek rendelkezésére állnak.

Főszabály szerint a bizonyítékokat a szóbeli eljárásban vagy az előzetes meghallgatás során kell indítványozni. A határidőn túl indítványozott bizonyítékokat nem lehet elfogadni.

A jogképességgel, családdal és kiskorúakkal kapcsolatos eljárásokban a kereset és a védekezés előterjesztését követően is lehet új tényekre hivatkozni, különösen a másodfokú bíróság előtt az ítélettel szembeni fellebbezés vagy a fellebbezés vitatása esetén. Ilyen esetekben új bizonyítékokat is lehet indítványozni, feltéve, hogy az ítélet meghozatalára nyitva álló időszak még nem kezdődött meg. Egyéb eljárásokban, ha az érvek előadására nyitva álló határidő lejártát követően merül fel jelentős új tény, a felek azt a bírósággal írásban közölhetik, és indítványozhatják a bizonyításfelvételt, ha a másik fél azt nem ismeri el valósnak.

2.4 Milyen bizonyítási eszközök léteznek?

Az eljárásban alkalmazható bizonyítási eszközök: a felek meghallgatása; közokiratok; magánokiratok; szakvélemények; bírósági vizsgálatok; a tanúk meghallgatása; valamint szavak, hangok és képek reprodukciója, illetve olyan eszközök, amelyek lehetővé teszik a szavak, adatok, ábrák és számviteli vagy az eljárás szempontjából releváns egyéb célból elvégzett matematikai műveletek tárolását, lehívását és reprodukcióját.

2.5 Milyen módon vehető fel a tanúk vallomása, és különbözik-e ez a szakértő tanúk meghallgatásától? Melyek az írásbeli bizonyítékok és a szakértői jelentések/vélemények benyújtásának szabályai?

TANÚVALLOMÁS: a keresetben vagy a védekezésben nem kell a tanúkat szerepeltetni, mivel a szóbeli eljárásban minden félnek az eljárásban tanúskodó személyekkel együtt kell megjelennie a meghallgatásra kitézött időpontban. A feleknek kérniük kell a bíróságtól azon tanúk megidőzését, akiket maguk nem tudtak a bíróság elé állítani, az idézésben felszólítva őket, hogy annak kézhezvételétől számított három napon belül jelenjenek meg. A rendes eljárásokban a tanúkat az előzetes meghallgatáson kell azonosítani, amikor az eljárási kérdések mellett az ügyben vitatott tények megállapítására, valamint az azokra vonatkozó bizonyítékok indítványozására és befogadására is sor kerül.

A tanúvallomás mindig szóbeli, és azt (akárcsak a szakértőktől kért, szükségesnek ítélt pontosításokat) az eljárás napján kell felvenni. A tanúk meghallgatására vonatkozó szabály alól egy kivétel van: ha jogi személyeknek vagy közintézményeknek kell az eljárásban jelentősnek minősülő tényekre vonatkozó információt szolgáltatniuk, de nincs szükség természetes személyek egyedi meghallgatására. Ebben az esetben a szóbeli nyilatkozat helyett a felek által feltenni kívánt és a bíró által relevánsnak ítélt kérdések listáját kell átnyújtani az adott szervezetnek. A válaszadás írásban történik.

SAKVVÉLEMÉNYEK: a szakvéleményeket mindig írásban kell benyújtani. Azok benyújtását és a másik fél által benyújtott vélemények megismerését követően a feleknek el kell döntenieik, hogy szükségesnek tartják-e, hogy a szakértő esetlegesen szükséges további pontosítás vagy magyarázat céljából megjelenjen a tárgyaláson.

Amennyiben a felek szakvéleményeket kívánnak igénybe venni, a követeléseik alapját képező szakvéleményt a keresettel vagy a védekezéssel együtt kell benyújtaniuk, kivéve, ha ez nem lehetséges, mely esetben meg kell jelölniük, hogy milyen véleményeket kívánnak felhasználni. Emellett a véleményeket azok elérhetővé válásakor, de a rendes eljárásban legkésőbb az előzetes meghallgatás kezdetét öt nappal megelőzően vagy szóbeli eljárásban a tárgyalást öt nappal megelőzően be kell nyújtaniuk. A felek ettől függetlenül a kereset vagy védekezés benyújtásakor is kérhetik szakértő bíróság általi kijelölését, mely esetben a vélemény benyújtására ezt követően (általában az előzetes meghallgatás és az eljárás közötti időszakban, de annak a felek általi, tárgyalást megelőző megismerését lehetővé tevő korábbi időpontban) kerül sor.

A tanú és a szakértő közötti átmeneti szereplő a szakértő tanú, aki olyan tanú, aki képes választ adni az eljáráshoz kapcsolódó technikai kérdésekre. A szakértő tanúk általában a keresettel vagy a védekezéssel együtt írásbeli bizonyítékként – és nem szakvéleményként – benyújtott jelentéseket készítenek.

2.6 Van-e olyan bizonyítási mód, amely erősebb a többinél?

Igen. A közokiratok teljes mértékben bizonyítják az azokban szereplő tényeket, aktusokat vagy helyzeteket, valamint az okirat készítésének időpontját és az elkészítésben részt vevő közjegyzők és személyek személyazonosságát. Amennyiben a közokirat hitelességét valaki vitatja, azt – annak hollétéől függetlenül – meg kell ellenőrizni és össze kell hasonlítani az eredetivel. Ettől függetlenül a következők az ellenőrzés és összehasonlítás szükségessége nélkül teljes értékű jogi bizonyítéknak minősülnek, kivéve, ha ennek ellenkezőjére vonatkozó bizonyíték merül fel, vagy – amennyiben lehetséges – a kézírás összehasonlítása azt bizonyítja: az olyan régi közokiratok, amelyek nem rendelkeznek közjegyző ellenjegyzésével, és minden olyan közokirat, amelynek eredetije elveszett, vagy amelynek tekintetében nincs az ellenőrzést vagy összehasonlítást lehetővé tevő nyilvántartás.

A magánokiratok szintén teljes értékű bizonyítéknak minősülnek azokban az eljárásokban, amelyekben azokat nem kérdőjelezi meg az a fél, akire nézve hátrányosak. Amennyiben a magánokiratot valaki megtámadja, az azt benyújtó fél kérheti a kézírások összehasonlítását vagy más olyan bizonyítási eszköz alkalmazását, amelynek segítségével megállapítható annak hitelessége. Amennyiben a magánokirat hitelességének bizonyítása nem lehetséges, azt a gondos mérlegelés szabályai szerint kell értékelni, amelyek a többi felvett bizonyíték értékelésekor is érvényesülnek. Amennyiben a megtámadást követően kiderül, hogy az okirat hiteles, az azt megtámadó felet nem csak a költségek, de pénzbírság megfizetésére is kötelezni lehet.

Végül, amennyiben a többi bizonyíték alapján nem állapítható meg annak ellenkezője, az ítéletben valónak kell elfogadni minden olyan tényt, amelyet a fél a nyilatkozatában valónak ismert el, ha a fél azokban személyesen részt vett, és amennyiben annak valószínűként történő elfogadása teljes mértékben hátrányos rá nézve.

2.7 Van-e kötelezően előírt bizonyítási mód egyes tények bizonyítására?

Elvben nincs olyan szabály, amely meghatározná, hogy milyen bizonyítékokat kell felhasználni egyes tények bizonyításához, de logikus, hogy például a felek közötti kereskedelmi kapcsolatból származó pénzkövetelés esetén az adósság fennállásának vagy rendezésének megállapítását alapvetően írásbeli bizonyíték alapján lehet elvégezni. Szakvéleményekre akkor van szükség, ha az ügyben releváns tények vagy körülmények értékeléséhez vagy azok teljesebb körű megértéséhez tudományos, művészeti, technikai vagy gyakorlati tudásra van szükség.

2.8 Kötelezi-e a jog a tanúkat a vallomástételre?

A megidézett tanúk kötelesek részt venni a meghatározott eljárásokban vagy tárgyalásokon. Amennyiben ezt elmulasztják, rájuk 180–600 EUR összegű pénzbírság szabható ki, amelyre ötnapos határidő vonatkozik, amely időszak alatt őket meg lehet hallgatni. Amennyiben a tanú a második idézés ellenére sem jelenik meg, a büntetés már nem csak pénzbírság: a tanú ez esetben megsérti a bíróságot, amire a tanút előzetesen figyelmeztetik.

2.9 Milyen esetben tagadhatják meg a vallomástételt?

A tanúkat a vallomástételre kötelező főszabály nem érvényesül az olyan tanúk esetében, akik a státuszukból vagy hivatásukból kifolyólag a kérdések tárgyát képező tények tekintetében titoktartásra kötelesek, minek esetén erről indokolással ellátott nyilatkozatot kell tenniük, és a bíróság – a vallomástétel megtagadásának indokait figyelembe véve – dönti el, hogy mi legyen a meghallgatásukkal kapcsolatos következő lépés, és felmentheti őket válaszadási kötelezettségük alól. Amennyiben a tanút felmentik válaszadási kötelezettsége alól, ezt jegyzőkönyvbe kell venni.

Amennyiben a tanú azt állítja, hogy a neki feltett kérdések olyan tényre vonatkoznak, amelyet hivatalosan titkossá nyilvánítottak vagy minősítettek, a bíróság – azokban az esetekben, amelyekben ezt az igazságszolgáltatás érdekében szükségesnek ítéli – hivatalból kéri az illetékes szervtől, hogy ezt közokirattal erősítse meg. Miután a bíróság meggyőződött arról, hogy a titkosság valóban fennáll, elrendeli, hogy az okiratot csatolják a jegyzőkönyvhöz, ideértve a hivatalos titoktartással érintett kérdéseket is.

Emellett a vallomástételt megelőzően a bíróságnak ki kell kérdeznie a tanúkat a személyes körülményeikről (a felekhez fűződő családi, baráti vagy ellenséges viszony, az ügyben való személyes érdekelttség stb.), és a válaszaikra tekintettel a felek észrevételeket nyújthatnak be a bírósághoz a tanúk pártatlanságára vonatkozóan.

2.10 Alkalmazható-e szankció a tanúskodást megtagadó személlyel szemben, illetőleg a személy kényszeríthető-e a vallomástételre?

Ha a bíróság megidézi őket, a tanúk kötelesek a bíróság előtt megjelenni és esküt vagy fogadalmat tenni arra vonatkozóan, hogy igazat mondanak, valamint figyelmeztetni kell őket a polgári eljárásban elkövetett hamis tanúzásért kiszabható büntetésekre. A tanúk a polgári perrendtartás 366. cikkében meghatározott módon kötelesek vallomást tenni. Amennyiben a tanú megtagadja a vallomástételt, ezzel megsértheti a bíróságot, ami miatt pénzbírság megfizetésére kötelezhető, vagy – súlyosságától függően – a megtagadás bűncselekménynek is minősülhet.

2.11 Van-e olyan személy, akitől nem szerezhető be tanúvallomás?

Bárki lehet tanú azon személyek kivételével, akiknek belátási képessége tartósan hiányzik, vagy akik érzékszerveiket (látás, hallás stb.) tartósan nem tudják használni, az olyan tények tekintetében, amelyeket kizárólag ezen érzékszerveik használatával ismerhetnek meg.

A tizennégy év alatti kiskorúak akkor lehetnek tanúk, ha a bíróság véleménye szerint rendelkeznek az igazság megértéséhez és elmondásához szükséges érettséggel.

A spanyol jog szerint a tanúk hagyományos fogalma a természetes személyekre vonatkozik, de ez nem jelent akadályt a jogi személyek tanúként megjelenő jogi képviselői számára, hogy információt nyújtsanak olyan tényekre vonatkozóan, amelyeket tisztségük folytán ismertek meg. A jogi személyek és közintézmények esetében, ahogyan az már megállapítást nyert, a bíróság írásbeli tájékoztatását kifejezetten lehetővé teszi a jogszabály (a polgári perrendtartás 381. cikke).

2.12 Mi a bírő és a felek szerepe a tanú kihallgatásában? Milyen feltételekkel tehető tanúvallomás videokonferencia útján vagy egyéb technikai eszközök segítségével?

A bíróság által jóváhagyott kérdéseket a felek ügyvédei közvetlenül teszik fel, kezdve a tanút indítványozó féllel. A tanúvallomást indítványozó fél ügyvédje kérdéseinek megválaszolását követően bármely másik fél ügyvédje bármilyen olyan új kérdést feltehet, amelyet a tények tisztázásához szükségesnek tart. A bírő pontosítás és további információk beszerzése érdekében szintén tehet fel kérdéseket a tanúnak.

A bíróság hivatalból vagy valamelyik fél indítványára engedélyezheti, hogy azt a tanút, akinek vallomása súlyosan ellentmond egy korábban meghallgatott másik tanú vagy valamelyik fél nyilatkozatának, szembesítsék e tanúval vagy féllel.

A tanút videokonferencia útján is meg lehet hallgatni, ha ezt indítványozzák és ehhez a bíróság hozzájárul. Ez történik akkor, ha az adott körülmények között a videokonferencia útján tett vallomás a bizonyítékfelvétel legmegfelelőbb és legarányosabb módja (főként, ha jelentős a távolság a tanú lakóhelye és a bíróság székhelye között), mindig biztosítani kell azonban a kontradiktórium rendszert és a felek védelemhez való jogát.

3 A bizonyítékok értékelése

Ez az a tevékenység, amelynek segítségével a bírő – a gondos mérlegelés szabályainak megfelelően – megállapítja a felvett bizonyítékok bizonyító erejét. Azonban ahogyan az a fentiekben kiderült, a bizonyítékok egyes típusainak értékelését jogszabály határozza meg; például a közokiratok és magánokiratok esetében, vagy egyes esetekben a felek meghallgatását illetően.

3.1 Ha az egyik fél nem jogszerűen szerezte be a bizonyítékokat, vonatkozik-e valamilyen korlátozás a bíróságra az ítélethozatallal kapcsolatban?

A jogellenesen beszerzett bizonyítékot nem lehet elfogadni. Emellett a közvetlenül vagy közvetve az alapvető jogok vagy szabadságok megsértésével beszerzett bizonyítékok nem váltanak ki hatást. Az ilyen bizonyítékokat a bíróság az ügy eldöntése során nem veszi figyelembe.

Amennyiben valamelyik fél úgy gondolja, hogy egyes elfogadott bizonyítékok beszerzésére vagy felderítésére az alapvető jogok megsértésével került sor, ezt haladéktalanul be kell jelentenie, és adott esetben értesítenie kell a többi felet. Ezt követően a bírő dönt a bizonyíték jogszerűségéről.

Amennyiben a bírő szerint a bizonyítékot alapvető jog megsértésével szereztek be, hivatalból elutasítja a bizonyítékot.

E kérdést – amelyet a bíróság hivatalból is vizsgálhat – az eljárásban vagy – szóbeli eljárás esetén – a tárgyalás kezdetén, a bizonyítékfelvételt megelőzően kell rendezni.

3.2 Ha félként veszek részt az ügyben, bizonyítéknak számít-e a nyilatkozatom?

Amennyiben a felet a másik fél felszólítja, hogy tegyen nyilatkozatot, nyilatkozatának értékelése az adott válaszok tartalmától függ. Ennek megfelelően, amennyiben a többi bizonyíték alapján nem állapítható meg annak ellenkezője, az ítéletben valónak kell elfogadni minden olyan tényt, amelyet a fél valónak ismert el, ha a fél azokban személyesen részt vett, és amennyiben annak valószínűként történő elfogadása teljes mértékben hátrányos rá nézve. Minden más esetben a bíróság a gondos mérlegelés szabályai szerint értékeli a nyilatkozat tartalmát.

Hasonlóképpen, a bíróság valószínűleg fogadhat el a felekre vonatkozó személyes tényeket, ha a felek nem jelennek meg vallomást tenni, vagy bár megjelennek, de a vallomástételt megtagadják, illetve kitérő választ adnak, feltéve, hogy e tények olyan tények, amelyekben a meghallgatott fél személyesen részt vett, és amennyiben azok valószínűleg történő elfogadása teljes mértékben vagy részben hátrányos rá nézve. Emellett a bíróság előtt meg nem jelenő felet 180–600 EUR összegű pénzbírsággal lehet sújtani.

Utolsó frissítés: 29/10/2019

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.